

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Morilec mengeškega župnika prijet

Davi je bil v vasi Radna pri Krškem aretiran delavec Ivan Lakner, ki je umor župnika Frana Kušarja odkrito priznal

Ljubljana, 19. februarja. Že davno ni bilo dogodka, ki bi bil tako močno razmaja in razburil vso Slovenijo, kakor roparski umor župnika Kušarja v Mengšu. Ves narod je pretresen čakal novih poročil, ki naj bi umirila užaljeni pravni čut naroda, Ljubljana je bila pa v torek, ko so pripeljali osumljenca brata Štefančiča, tako ogorčena, da ju je le policija obrnila ljudske sodbje in nedolžnima rešila življenje. Do dna je zverinstvo vzvalovilo narodno dušo, ker je bil žrtev zločina splošno spoštovan, vzoren svečenik, in ves naš krotki narod je klical po zadoščanju in kazni, kakor pred tremi desetletji, ko je bil umorjen in oropan dekan Brjavce v Vipavi. Cela generacija ni doživela podobnega zločina, saj je celo najstrastnejša politična borba, ki drugje izziva poboje, pri nas potekla le s tožbami za žaljenje časti. Samo en napad na življenje duhovnika smo med tem doživeli, ko je bil napaden pred kratkim umrl župnik Pavlovič v Saborju v Beli Krajini, pa si je rešil življenje. Več generacij pa ni doživelo takega zverstva, kakršnega žrtev je postal blagi starček France Kušar. Perverzna cinčnost z živalsko močjo mu je prerezala vrat s tako vohemeno, da mu je nož izbil zob — morilec si je mirno umil roke — ropala — ko je pa iz rane umirajočega bruhajoča kri motila roparja, tedaj že skoraj skrunilca mrtveca, je morilec ustavil kri s krvavo brisačo.

Kakor ob potresnem sunku se je davi vse mesto razgibalo ob bliskoviti na vse kraje mesta leteči vesti, da je pravi morilec v rokah pravice. Plašno, nezaupno, od nestrpnosti trepetaje je vse izpraševalo, če je aretiranec pravi, telefon v redakciji zvonil neprestano po vseh sobah, ljudje kar nočejo verjeti, da so varnostni organi tako hitro pojasnili grozni zločin in šele, če jim poveš, da je morilec svoje grozodejstvo odkrito priznal, verjamejo in strme nad morilečevim cinizmom. Vest, da je morilec mengeškega župnika že v rokah pravice, je sprejela javnost s tem večjim zadoščanjem, ker je bil umorjen dušni pastir in povrh se v visoki starosti.

Strahoviti umor mengeškega župnika Franca Kušarja, ki je neverjetno razburil vso našo javnost, zlasti pa prebivalstvo Mengša in sploh Gorenjske, je končno vendarle pojasnjen. Oblastim se je po štiridnevem intenzivnem zasledovanju posrečilo prijati pravega morilca.

Intenzivno zasledovanje morilca

Ves policijski in kriminalni aparat je funkcioniral brezhibno. Vse orožniške postaje v dravski banovini so bile pravočasno obveščene o groznem zločinu, vsem je bil razposlan točen opis nečloveškega morilca. Orožniki so bili vse dni na nogah, aretirali so vsakega sumljivega moškega in strogo pazili na kretanje vseh sumljivcev. Tudi ljubljanska policija je mobilizirala vse svoje sile. Kriminalni agenti so šli na vse strani, izdana so bila striktna navodila, vsak je prejel točen opis morilca. Na podlagi vseh teh ukrepov je bilo torej pričakovati, da bodo morilca kmalu izledili.

Morilec prijet

In res se jim je to posrečilo. Davi so pripeljali v Ljubljano mladega fanta, starega jedva 19 let, ki je na zverinski način umoril mengeškega župnika Frana Kušarja. Vest o tem se je z bliskovito naglico razširila na Ljubljani, vse popoldne je pel telefon v naši redakciji in ljudje so povpraševali, če je res, da so prijeli pravega morilca. Kakor znano, so namreč pred dvema dnevi ob 2. pripeljali na ljubljanski kolodvor uklenjenega nekega mladeniča, iz Strnišča pri Ptuj, izkazalo se je pa, da ni pravi.

Oblasti pa kljub temu niso obupale. Poizvedovanja so se nadaljevala in rodila včeraj popoln uspeh. V mali vasi Radna pri Krškem so orožniki snoči na njegovem domu aretirali 19letnega

Ivana Laknerja

Fant je sprva tajil zločin, davi je pa orožnikom, ki so ga temeljito zaslišali in mu dokazali, da je baš on na podlagi opisa pravi morilec, mirno in ravnodušno

priznal, da je župnika res umoril

Kako je bil umor izvršen, nam točno še ni znano, ker so morilca zasliševali vse popoldne. Izvedeli smo, da je Lakner dejal, da je prišel v župnišče z namenom župnika oropati, ko je pa začel župnik kričati nanj, je

potegnil nož in ga sunil v vrat

Nato je odšel k blaginji, pobral denar, kolikor ga je mogel hipoma nabrati in bliskovito izginil.

Morilec zakopal denar v Ljubljani

Odšel je peš proti Ljubljani, kamor je vodila tudi sled za njim. Kakor je pripovedoval, je spal v nekem kozolcu na Ježici. Zjutraj je odšel v Ljubljano. Šel je pod Čevljarški most, kjer je baje v sneg zakopal steklenico, polno bankovcev, baje je bilo v nji več tisočakov.

Pri aretirancu Ivanu Laknerju so našli orožniki okrog 12.000 Din. Danes popoldne so ga vkleknjenega v težke verige pripeljali v spremstvu dveh dobro oboroženih orožnikov v Ljubljano na policijsko upravo.

Ogled pod čevljarškim mostom

Na policijski so Laknerja kratko zaslišali; še enkrat je priznal strašen umor in povedal, da je odnesel okrog 20.000 Din. Del denarja so našli pri njem, drugi del, da pa je skrival v snegu pod Čevljarškim mostom. Zato so popoldne Laknerja posadili v policijski voz in odpeljali k mostu. Stražila sta ga oba orožnika, ki sta ga pripeljala v Ljubljano, za vozom pa je odšla k mostu močna četa policije, ki je most z obeh strani cernirala in preprečila prehod občinstva.

Ko so ga pripeljali pod most, je imel na sebi črne hlače ter lepo, skoraj novo črno suknjo in svetlorjavo sportsko čepico. Postave je srednje velike, skoraj čokat in na zunaj še precej čeden fant. Videti je pa, da je zelo zakrknjen in ciničen, kajti ves čas je bil popolnoma miren in ni trenil niti z očesom, ko so ga zaslišali, hladnokrvno se je tudi ozrl po množici in nekam radovedno opazoval policiste, novinarje in druge, ki so ga seveda z velikim zanimanjem ogledovali.

Lokalni ogled pod čevljarškim mostom je trajal približno pol ure. Na obeh straneh se je zbrala ogromna množica radovednega občinstva, ki je takoj slutila, da je policija prijela pravega morilca, ostala je pa kljub temu mirna. Po lokalnem ogledu so jetnika zopet posadili v policijski voz, ki ga je odpeljal proti policijski upravi, kjer so Laknerja znova zaslišali.

Šef kriminalnega oddelka g. Fran Zajdela, višji nadzornik Goršič, nadzornik policijske straže Gril, oba orožnika in več kriminalnih agentov je nato odšlo z jetnikom pod most na levi strani Ljubljane.

Steklenice z denarjem ni

Lakner je obstal tam obdan ob obeh orožnikov in mirno je pripovedoval, kam je zakopal ukradeni denar. Zatrjeval je, da je steklenico z denarjem položil pod večjo skalo, vse skupaj pa zametal s snegom. Zato so kriminalni agenti odšli po lopate in začeli kidati sneg. Odkidali so ves sneg med obema betonskima zidovima pod mostom, dvignili več skal, toda o steklenici z denarjem ni bilo duha ne sluha. Lakner je vse to mirno, skorajda radodušno opazoval. Ker le ni bilo nikjer steklenice, ga je šef kriminalnega oddelka g. Zajdela vprašal, če se morda ni zmotil in če ni morda steklenice zanesel na drugo stran. Tedaj je Lakner dejal: Ne, prav gotovo vem, da sem jo tukaj zakopal.

Toda vse iskanje in poizvedovanje policije je bilo zaman, denarja s steklenico ni bilo. Morda je res, da je Lakner denar kam zakopal in da ga je nemara pri delu kdo opazoval ter pozneje steklenico odnesel, ni pa izključeno, da si je prebrisani zločinec zgodbo o denarju izmislil.

Ivan Lakner

Ivan Lakner je še mlad fant. Po poklicu je navaden delavec, bil je pa že delj časa brez dela. Preživljal se je s tem, da je kradel po župniščih, kar je bila njegova specialiteta. Rojen je bil 1. maja l. 1912.

Nove podrobnosti

Opoldne smo izvedeli še nastopne podrobnosti: Ivan Lakner je po zločinu res odšel na Ježico, nato pa v Ljubljano. V Ljubljani si je kupil v soboto novo obleko, novo lepo črno suknjo, nove čevlje in sportsko čepico. V nedeljo je bil ves dan v Ljubljani, v ponedeljek zjutraj se je pa odpeljal, popreje je pa še šel skrit denar pod Čevljarški most.

Po povratku na policijsko upravo z lokalnega ogleda pod Čevljarškim mostom so Laknerja na policijski začeli zasliševati. Še enkrat je dejno opisal zločin, mirno in ravnodušno je pripovedoval, kako je nesrečnega župnika umoril. Dejal je, da je prišel k župniku prosit podpore,

imel je pa že pripravljen odprt nož v roki.

Župnik se ga je seveda ustrašil in je zakričal nanj ter sta se takoj spopadla. Nastala je strašna borba, župnik je bil pa mnogo močnejši od njega, in ko je morilec videl, da mu bo predla slaba, ga je z nožem sunil v vrat. In res se je morala vršiti v sobi huda borba med nesrečno žrtvijo in morilecem, kajti bilo je vse razmetano.

Morilec pri nakupovanju v Ljubljani

V soboto okoli 9. je prišel srednje velik, slaboten mladenič v konfekcijsko trgovino g. Ivan Preskerja na Sv. Petra cesti. Neznane je bil oblečen v slabo delavsko obleko, ki je bila močno povablana in umazana. Bil je tudi močno premočen. Pri trgovcu Ivanu Preskerju se je popolnoma obul in oblekel. Kupil je nove čevlje, nato celo obleko in zimsko sportsko čepico, kakor tudi dolgo črno suknjo. Ker mu suknja ni pristojala, je g. Preskerju pripomnil:

— Popravite mi suknjo! Pridem ob 11. nazaj, sedaj se grem kopat.

Ko je plačeval, je potegnil šop denarja in plačal vse promptno s 100 dinarskimi bankovci. Kupnina je znašala okoli 1500 Din. G. Preskerju se je nekoliko čudno zdelo, kako more imeti tako zanemaren človek tako veliko vsoto denarja. Zato je kupec malomarno pristavil:

— Vse leto sem delal pri ing. Dučiću in sem si prihranil 10.000 Din, sedaj grem pa v Sarajevo.

Res je neznanec prišel ob 11. točno nazaj v trgovino ter vzel popravljeno zimsko suknjo in se odstranil. Pri povratku v trgovino pa je bil že mladenič preoblečen v novo obleko. Ko je g. Presker popoldne v »Slov. Narodu« čital poročilo o zločinskem umoru g. župnika Kušarja v Mengšu, je takoj obvestil nekega policijskega agenta, da je pri njem kupoval popoldne obleko tak in tak človek. Podal je natančen opis.

Zanimivo pa je, da se mladenič ni šel kopat, marveč je odšel v smeri mimo mestne kopeli dalje po Kolodvorski ulici in od tam je krenil v Dalmatino vo ulico. Ko je prišel do vogalne hiše št. 7, ki je last gg. dr. Kuharja, dr. Fetiha in Stanka Jesenka, je stopil notri in se skrival v kleti. Tam je slekel svojo staro obleko in se preoblekel. Pozneje so našli to obleko ter jo izročili ljubljanski policiji.

Spominjajte se slepih!

Španija na pragu usodnih dogodkov

Republikanski pokret se vedno bolj širi — Krvavi nemiri v Madridu signal za splošni upor

Madrid, 19. februarja. Španija je na pragu usodnih dogodkov. Rešitev vladne krize s sestavo monarhističnega kabineta pod vodstvom admirala Aznarja, položaja ne le ni razčistila, marveč še bolj poostila. Opozicija je kljub zagotovilom vlade, da bo strogo čuvala zakone, napovedala tudi novemu režimu najostrejšo borbo. Da ne gre le za prazne besede, so pokazali že snočni dogodki v Madridu. Republikanci in socialisti so priredili burne demonstracije proti dinastiji in monarhiji, vzklikali republiko in napadli monarhistične politike. Nastopiti je morala policija, ki pa je bila preslaba, da da ustrašovala demonstrante. Na pomoč je moralo priti vojaštvo. V spopadih je bilo mnogo ranjenih. Neki odvetnik je ranam podlegel. Med ranjenimi je tudi sin bivšega diktatorja Primo De Riverre, čigar stanje je zelo kritično in bo po mnenju zdravnikov bržkone podlegel poškodbam. Republikanci napovedujejo, da so bili včerajšnji nemiri v Madridu nekaj

signal za splošni upor, ki mora izbruhniti v najkrajšem času v vsej državi.

Nova vlada je imela vso noč sejo, na kateri je razpravljala o položaju. Davi je bil izdan proglas, v katerem izjavlja vlada, da je trdno odločena zadušiti vse nemire, ne da bi pri tem šla preko obstoječih zakonov. V ostalem pa v vladnih krogih ne verujejo, da bi opozicija uresničila svoje grožnje. Vlada hoče ščititi monarhijo, izvesti volitve v državni svet, nato pa v parlament in je prepričana, da bo dosegla pri volitvah tako večino, ki bo zagotovila državi monarhistično in demokratično ustavo.

Kljub temu pa je vlada odredila obsežne varnostne ukrepe. Kraljevski dvor in vsa javna poslojara v Madridu so strogo zastražena, vse garnizije v državi pa so v najstrožji pripravljenosti. V najbližji okolici Madrida je koncentriranih mnogo čet, da bi mogle v primeru potrebe takoj intervenirati.

Velike poplave na Balkanu

V Grčiji, Turčiji in Bolgariji so prestopile vse večje reke bregove in povzročile velike poplave

Atene, 19. febr. Iz Makedonije poročajo o velikih poplavih. Vse reke od Marice do Strumice so narasle in poplavile vso okolico. Škoda cenijo na milijone. Tudi ob spodnjem toku Vardarja je škoda ogromna. V Tesaliji so zlasti narasle reke Bistrica, Sirias in Penej. Poplava je prišla takorekoč čez noč, tako da se prebivalci niso mogli niti pravočasno umakniti. Na pomoč je moralo priti vojaštvo. Posebno hudo prizadeti so kraji Carvali, Keramidi in Budzisaki. Med Lariso in Trikalom je promet ustavljen, ker je voda odnesla vse mostove. Vojaštvo se trudi, da reši vsaj ljudi, dočim je vsa živina v teh krajih poginila.

Sofija, 19. febr. Zaradi poplave Marice, ki je odnesla vse mostove je prekinjen promet z Jedrenom. Tudi carigradski simpleks ni mogel nadaljevati vožnje. Vsi vlaki so se morali vrniti v Carigrad, odnosno v Sofijo. Prekinitev prometa bo trajala več dni, ker ne bo mogoče tako hitro obnoviti porušenih objektov.

Carigrad, 19. febr. Valed velikih poplav je izostal skoraj ves promet. Podrobnih vesti iz poplavljenih krajev še ni, ker so prekinjene vse zveze. Domneva pa se, da je katastrofa zahtevala tudi mnogo človeških žrtev.

Dr. Vrečko umrl

Davi je umrl v Celju predsednik Celjske posojilnice in znani nacionalni delavec dr. Josip Vrečko. Rojen je bil pokojni l. 1856 v Zegru. Bil je dolga leta predsednik Celjske posojilnice, ustanovitelj celjskega Sokola in se je svoječasno agilno udeleževal v Zadrugi zvezi v Celju. Bil je tudi med ustanovitelji Zvezne tiskarne v Celju. Svojo odvetniško prakso je izvrševal od leta 1888. Vse življenje je bil pokojni zdrav in krepak. Še pred 14 dnevi je bil na seji upravnega sveta Celjske posojilnice, včeraj pa mu je nenadoma postalo slabo in davi je nepričakovano umrl.

Odličnemu kulturnemu in nacionalnemu delavcu ohranimo blag spomin. Težko prizadeti rodnihi iskreno sožalje!

Sklepi agrarne konferenre v Bukarešti

Bukarešta, 19. februarja. Konferenca strokovnjakov agrarnih držav srednje in vzhodne Evrope je snoči končala svoje delo. Stalni odbor strokovnjakov je podal mnenje, da morajo agrarne države nadaljevati svojo akcijo za pospeševanje izvoza agrarnih pridelkov na osnovi preferenčnega sistema, ki se je izkazal za izvedljivega in koristnega. Protokol, ki ga je o tem sestavila konferenca, so podpisali zastopniki Rumunije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Madžarske, Bolgarije in Latšije.

Premestitve v železniški službi

Beograd, 19. februarja. Z odlokom prometnega ministra so premeščeni na področju ljubljanske železniške direkcije: Oktavijan Suša iz Kočevja na postajo Videm-Krško, Mihael Sertič od ljubljanske direkcije h generalni direkciji v Beograd, nadzornik proge Ciril Dobovišek iz Maribora v Zidani most, Anton Majer iz Novega mesta v Ljutomer, Alojzij Anton iz Ljubljane na glavni kolodvor, Matija Ivanuša iz Ptuja v Brezno - Ribnica, in železniški uradnik Josip Kraker iz Ponikve v Kočevje.

Uverjenja za dirkalne konje

Beograd, 19. februarja. Z odlokom ministra za kmetijstvo je dirkalno društvo v Turnišču pooblaščen, da lahko v smislu veterinarske konvencije izdaja uverjenja za dirkalne konje, ki se udeležijo dirk v Avstriji in na Madžarskem. Ta uverjenja nadomeščajo sicer predpisani živinski potni listi.

Parnik zletel v zrak

Riga, 19. februarja. AA. 1500 tonski parnik »Leandera«, ki je bil na potu iz Bremena v Rigo, je zletel pri Domenaesu v zrak. Na parniku je nastal požar, narkar so eksplozivni sodčki z bencinom in oljem. 18 moških posadke se je moglo rešiti v zadnjem hipu. Mornarji so skočili na led in so po trdopolni hoji po ledu dosegli obalo.

Rezultat indijskega bojkota

Bombay, 19. febr. AA. Član finančnega odbora bombajskega zakonodajnega sveta je izjavil, da ima proračun za leto 1931/32 892.000 funtov sterlingov deficita namesto 7 in pol milijonov suficita, kakor je bilo predvideno. Dohodki so padli zaradi strogega izvajanja bojkota alkoholnih pijač.

Mraz v Italiji

Milan, 19. febr. V Gornji Italiji je zavlada hud mraz. Zaradi snežnih zametov je prekinjen skoraj ves promet. Milan je od zunanega sveta popolnoma odrezan. Prekinjene so vse telefonske in brzojavne zveze, a tudi železniški promet se vrši zelo neredno.

Za filmom tudi knjige

Dresden, 19. februarja. AA. Deželni zbor Saksonske je zavrnil predlog narodnih socialistov, naj se zbor razpusti. Nato je zbor sklenil, da je treba iz vseh šolskih knjižnic odstraniti Remarqueovo knjigo »Na zapadu nič novega«.

Agrarna reforma na Poljskem

Varšava, 19. februarja. AA. Poljska vlada je predložila sejmju načrt za izvedbo agrarne reforme. Načrt je naperjen proti prevelikim veleposestvom.

Pegasti legar v Londonu

London, 19. februarja. AA. Vojni urad je brzojavil vojaškemu poveljstvu v Aldershotu, naj zabrani vse zabavne prireditve, ker je izbruhnil tamkaj pegasti legar in razne druge bolezni. Najbrže bodo prepovedali veselice tudi v drugih krajih, kjer se je pojavilo več primerov te bolezni. Na vojni ladji »Malborough« je umrla na pegastem legarju ena oseba.

G. G. Norria.

Vroča kri

Roman.

— Meni na ljubo boste pa vendar napravili to, mar ne? Saj ne traja dolgo. Saj ste vendar moj dober prijatelj, doktor. Razen vas nimam nikogar, ki bi mi pomagal. Niti moj mož mi ne more pomagati. Sploh mu pa še povedala nisem, kako in kaj je z menoj.

Zdravnik se je branil in zvijal. Nageli mu je padel na tla, pa ga ni pobral.

— Bojim se, Zeldi, da se to ne da napraviti. Protizakonito je in poleg tega morate pomisliti, da nimam več operacijske sobe, kjer bi lahko to napravil...

Zelda ga je smeje poslušala. Potem je poskusila z zadnjim vprašanjem, čeprav je že vnaprej vedela, kakšen bo odgovor.

— Ali bi mi ne mogli priporočiti koga, ki je zanesljiv.

— Hm — hm — bojim se, da ne, Zeldi. Z zdravniki nimam nobenih stikov več. Ne poznam nobenega, ki bi se spuščal v to. Kot rečeno je absolutno protizakonito...

— Da, da, saj vem. Torej vas ne bom več nadlegovala. Zelo sem vam hvaležna, da ste prišli k meni, doktor... Ah, glejte, nagelček je vam padel na tla.

Pobrala ga je in mu ga pritrčila na prsa.

— Pst, gospa, pisemce imam za vas. Naročeno mi je izročiti ga vam, vašemu možu pa ne smem črniti o tem niti besedice.

Cassy je položila svojo koščeno roko Zeldi na ramo. Potem ji je stisnila v roke pismo in Zeldi ga je brž skрила v nedrja.

— Čuj, Cassy, govoriti moram s teboj, pomagati mi moraš. Ali bi mogla stopiti za hip v tvojo sobo?

— Le stopite, le stopite, gospa. Zeldi je sledila starki v nieno tesno, mračno sobico. Sedla je na rob postelje in povedala starki svojo zgodbo.

— Morrison je naju angažiral, — je dejala; — moj mož se je snoči vrnil in povedal, da je pogodba sklenjena za štiri mesece. Moj položaj je zdaj tak, da si ne upam več nastopiti. Me razumeš? In moj mož ne sme o tem ničesar vedeti. Vem, da se da to opraviti v dveh treh urah. Svetuj mi koga, ki bi mi mogel pomagati. Dekleta tamle iz »Alcazara« so mi večkrat pravile, da si jim pomagala, če so bile v škripih. Starica je mežikala lokavo z očmi.

— Čigav pa je? — je zašepetala.

— Kaj mislite s tem? Ne razumem vas, — se je začudila Zeldi.

— Čigav je? — je ponovila Cassy in se pomembno nasmehnila. — Onega s kostanjevimi lasmi?

Zelda se je prestrašeno zdržnila.

— To je imeniten gospod. Pri njem bi se vam godilo bolje nego pri možu, ki ga imate zdaj.

— Drži jezik za zobmi! — je zakričala Zeldi in napela vse sile, da se je premagala in ohranila mirno kri. Vede-la je namreč dobro, da v tem trenutku

ne sme starke odbiti od sebe.

— Motite se. — Pojasnila ji je položaj, kakor je vedela in znala.

Gospa Cassidy jo je mirno poslušala, končno je pa vstala, stopila k polomljeni pisalni mizi, pobrskala po papirjih v predalčku, našla dopisnico, napisala na njo naslov in jo izročila Zeldi.

— Naj-j-boljši, — je zašepetala in jo lahno dregnila s komolcem, — ta napravi za deset dolarjev... Obilo sreče, gospa.

Predno se je Zeldi vrnila v svojo sobo, je v veži na lano roko prečitala Gerryjevo pismo. V njem so bile običajne prošnje, prisege in obljube.

Zelda se je zagledala za hip skozi umazano okno na cesto, potem je pa raztrgala pismo počasi na drobne kosčke in jih vrgla skozi okno.

V Park-Streetu so bile vse hiše enake. Vse so bile zanemarejene, siromašne, obledele in zelo stare in pred vsako je rastle okrog dveh treh grmičev trava. Nad vežnimi vrati, ki jih je iskala Zeldi, je bilo napisano na emajlirani tablici: »Ludvig Koppe, M. D.«

Sprejelo jo je zgrbančeno žensko, druga Cassy tako rekoč, samo da je bila ta bela, belih las, belega obraza, v bellem jopiču in beli bluzi, ki pa ni bila nič kaj posebno snažna. Skoraj kot truplo, je pomislila Zeldi. Starica jo je vprašujoče pogledala, čeprav je slabo videla in slišala, in jo odvedla v mračno sprejemnico. V stanovanju je smrdeło po ostudni mešanici lekarstev in karbo-la.

Zeldi je postalo neprijetno, roke so se ji začele potiti, brisala si jih je in drgnila drugo ob drugo, pa ni nič pomagalo. Zdal ji je bilo žal, da ni Georgu tega povedala, da ni vzela nikogar s seboj; boljše bi bilo, da bi povabila s seboj staro Cassy, kakor da je šla čisto sama. Že jo je mislila popihati in v ta namen se je po prstih približala vratom, ko se je naenkrat pojavila bela starica, ji pomignila in jo odvedla skozi temno vežo nekam za hišo.

Pogled na doktorja Koppla ni bil tak, da bi se bila Zeldi pomirila. Bil je orjaške postave, imel je kodraste rdeče zali-se in lase bronaste barve, ki so mu štrleli od visokega čela liki levja griva. Imel je mogočne, kosmate tace in nosil je z zlatom obrobljena očala in zamazano platneno haljo. Dejala je, da prihaja po nasvetu gospe Cassy in da se piše Springer. Zdravnik se je informiral o tem in onem, nekatere njene odgovore si je zabeležil, potem jo je pa povabil v operacijsko sobo.

Ko je bilo opravljeno je morala leči. Zgrbančeno žensko je zopet prišlo in pomagalo Zeldi, ki se je počutila dokaj slabo in nesrečno, v drugo sobo, kjer se je zleknila na ležišče, a starica jo je pokrila z odejo. Dala ji je nekaj piti, ji prinesla klobuk, rokavice in ročno torbico, potem je pa odšla. Nekaj časa je Zeldi tako ležala, končno je pa začela tiho ihteti.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristopi k Vodnikovim družbi

Paraguay — dežela bodočnosti

Izmed vseh južnoameriških držav je Paraguay najprikladnejši za naseljevanje

Nedavno se je vrnil iz Paragvaya neki organizator poljskih naselbin in pravil je o razmerah, ki vladajo tam zlasti glede na priseljevanje. Njegove informacije o deželi, ki je zelo velika, pa ne šteje niti milijon prebivalcev, temelje na lastnih izkušnjah. Priseljenci se najraje ustavijo med rekama Alto Parana in Tacuari. Ta kraj so si izbrali jezuiti že v 15. stoletju za svoje misijonsko delovanje. Odločili so se zanj iz dveh razlogov. Kraj je zelo rodovit in nudi vse naravne pogoje za racionalno poljedelstvo, poleg tega je pa podnebje izredno zdravo. Povprečna temperatura znaša 23 stopinj Celzija, nevarnosti za malarijo pa ni prav nobene. Zdal goje tam z velikim uspehom južnoameriški čaj (yerba mate), riž, bombaževino, tobak, sladkorni trs, žito, lan in pomaranče. Zgodnja leta se izseljujejo v Paraguay v velikih množinah poljedelci vseh narodov, ki so že prej poskusili srečo v drugih ameriških državah, pa niso mogli prenesti podnebja.

Začetek je seveda tudi v Paraguayu težak, toda z vztrajnostjo in pridnostjo si človek kmalu opomore. Prvo leto se mora priseljenec preživljati s tem, kar prinese s seboj. Najprej si zgradi iz vej in slame, potem pa začne sekati les, orati zemljo in sejati. Sele ko ima obdelane nekaj zemlje, si postavi hišo in gospodarska poslopja. Drugo leto pridela že toliko, da lahko preživlja rodbino tem bolj, ker so mnoge reke v bližini polne dobrih rib, ki jih love v posebne žične koše. Drobnoico in prašiče lahko rede priseljenci v velikih množinah, kajti hrane je povsod dovolj. Glede kolonizacije je Paraguay dežela bodočnosti.

O Paraguayu smo pri nas napačno informirani. Ljudje mislijo, da je to divja dežela, kjer prevladujejo Indijanci in kjer so revolucije na dnevnem redu. Malokdo se zaveda, da spada republika Paraguay med najrodovitnejše ameriške dežele in da bi mnoge njene pokrajine po pravici lahko smatrali za raj na zemlji. Seveda so tudi tam še divji kraji z Indijanci kot edinimi prebivalci, drugod pa najdemo bogate in vzorno urejene naselbine. Prebivalec Paragvaya redko zapusti svojo domovino, ker je trdno prepričan, da je to najlepša dežela na svetu. Domačini so poštenj, prijazni in gostoljubni. Gospodarskega tipa v našem pomenu besede tu pravzaprav ni. Narava nudi človeku tudi brez posebnega truda razmeroma mnogo in zato obdelujejo ljudje zemljo še po starem. Plugi so večinoma leseni in štirikolesni voz je zelo redek. Organizator poljskih naselbin pripoveduje, da vzbudi fotografski aparat med domačini pravo senzacijo. Dobri in energični trgovci bi lahko v Paraguayu kmalu obogateli, kajti vse blago gre za drag denar zelo dobro v promet.

V nasprotju z drugimi južnoameriški državami v Paraguayu ni malarije, dobre pitne vode je pa povsod dovolj. Veliko zlo drugih južnoameriških držav, moskiti, tu skoraj ne igrajo nobene vloge. Tudi strupenih kač je v Paraguayu malo. Prebivalci so lahko verni in bojazljivi, zlasti ponoči. Če zaloti koga noč v gozdu, bi za vse na svetu ne nadaljeval poti. Prenosi raje kar v gozdu, čeprav je v večji nevarnosti, kakor če bi nadaljeval pot. Pragozdovi se zdramijo zvečer in ožive ponoči. V njih se bije pradedni boj med zvermi. Domačin je pa prepričan, da sliši v teh bojnih krikih svarilo bogov in umrlih svojcev. O sovi pravijo domačini, da je žalujoča vdova in da kliče človeka v grob.

Umetni orjak

Moda veljakov 18. stoletja imeti pri sebi abnormarno velike ljudi, je obsedla tudi slavnega filozofa Irca Georga Berkeleyja. Mož je imel fiksno idejo, da bo preskrbel Evropi novo človeško pleme samih orjakov. Začel je proučevati Indijce in ugotovil je, da velika vročina pospešuje rast človeka, samo solncu ne sme biti človek izpostavljen. Začel je iskati otroka, s katerim naj bi se začel rod orjakov.

Nekega dne je slišal v neki ulici v Dublinu jokati otroka in kmalu se je začel ženski glas: »O, če bi se te le mogla iznebiti!« Bila je mlada mati, ki bi se bila rada odkrila otroka. Berkeley se je kmalu pogodil z njo in kupil njenega otroka. Toda s prvim otrokom ni bil zadovoljen, ker je prepočasno raste. Končno je našel za svoj poskus 5letnega dečka, ki je bil pobegnil iz sirotišnice. Imenoval se je Mac Grath in k Berkeleyju je šel prostovoljno. Filozof ga je imel vedno doma v dobro zakurjeni sobi in hranil ga je z medom, mlekom, pivom in toplimi mastnimi jedili. Občevati ni smel z nikomur.

Ni znano, kakšno je bilo življenje tega dečka. Svet je izvedel zanj šele, ko je bil star 16 let. Berkeley je namreč izjavil, da je zredil orjaka, ki meri 2,09 m, čeprav je star šele 16 let. Tako sta oba zaslovela, Mac Grath kot »umetni orjak«, Berkeley pa kot »pijonir idealistične filozofije«. Mac Grath je seveda še raste in dosegel je 2,42 m. Njegove kosti so se hitro razvile, zaradi enostranske prehrane pa niso bile dovolj trdne in tudi mišice niso imele potrebne prožnosti. Roke, na katerih so viseli prsti kakor noge pajka, sploh niso bile za rabo. Mac Grathovo telo se je nagibalo tja, kamor se je sklonila glava. Orjak je kmalu oglušil in oslepel, potem je pa umrl. Berkeley je bil pa do svoje smrti ponosen, da se mu je posrečilo zrediti umetnega orjaka.

Pospeševanje tujskega prometa

16. marca se prične v Ženevi mednarodna evropska konferenca, na kateri bo urejen cestni promet za vse evropske države in izenačena prometna pravila. Uvedeni bodo tudi enotni znaki. Pripravljajo se štiri mednarodne pogodbe, ki bodo velikega pomena za bodoči razvoj cestnega in tujskega prometa. Prva pogodba se nanaša na olajšanje meddržavnega avtomobilskega prometa. Po tej pogodbi naj bi imeli avtomobili in avtobusi pravico voziti v inozemstvu brez posebnih dovoljenj pod pogojem, da se v tuji državi tvor dotičnega tovrstnega avtomobila ali potniki osebnega avtomobila ne bodo menjali. Ta pogodba bi bila velikega pomena za tujski promet.

Z drugo pogodbo hočejo uvesti nove znake za cestni promet in sicer v petih skupinah. Prvi so svarilni znaki in so isti, kakor jih je uvedla avtomobilska pogodba leta 1926. Poleg tega bodo uvedeni prednostni znaki, ki bodo kazali, kdo naj ima v prometu prednost. V tretji skupini so znaki za največjo hitrost in 16 različnih značk za poedine vrste vožnje. Obenem naj bi bila uvedena enotna značka za smer in za ceste, namenjene samo kolesarjem. Uvesti hočejo tudi barvaste svetlobne signale.

Tretja pogodba je administrativna in se nanaša na triptike in carnete. Četrta pogodba se tiče fiskalnega režima proti inozemskim motornim vozilom, prihajajočim v turistične svrhe v poedine države. Po pogodbi naj bi bila taka vozila vsako leto tri mesece oproščena plačevanja davkov, ki se pobirajo v državi, kjer se vozilo v turistične svrhe muči. Tudi ta pogodba bo velikega pomena za pospeševanje tujskega prometa.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefov« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, da so alkoholi, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog

somači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog

Koks (svačinski, planinski, koksni)

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta šte. 15/A

Ako hočete delati,
ja z lahko domačo obrtjo za-
služite na lastnem domu po
Din na uro, pristopite naši
zadrugi. Pouk brezplačen.
— Pispina Din 10.—. Obširna
pojasnila radevoljno, ako je
priložena znamka za odgovor.
Zadruga jugoslovanskih pleta-
na. Osijek. 7/L

BUKOVA DRVA
TRBOVELJSKI
PREMOG
pri št.
»KURIVO«
LJUBLJANA, Dunaj-
ska cesta šte. 33
(na Balkanu)
Telefon 34—34

Mali oglasi

vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom
— odgovarjamo — Najmanjši oglas Din 5.—

VINO ČEZ ULICO
crno Din 9.—, belo Din 10.—.
priporočila Vinska klet, Sv. Pe-
tra cesta 43 (na dvorišču). 843

Premog, drva, koks
prodaja
»ILIRIJA« d. z o. z., Ljubljana,
Dunajska c. 46 — telef. 2820
Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

ZA STAVBE
vsakovrsten sub tesa in za-
gan les, ladijska tla, ceno od-
daja — FRAN ŠUSTAR, Do-
lenjska cesta, Ljubljana. — Te-
lefon 2424. 13/L

Pohištvo na obroke
Spalnice hrastove
politrane Din 5500.—
Spalnice pleskane » 2800.—
Omare » 550.—
Postelje » 260.—
Kuhinjske oprave » 1100.—
Kuhinjske kredence » 580.—
Vse drugo pohištvo dobite naj-
ceneje — sprejemam vsako-
vrstna naročila in popravila
MIZARSTVO »SAVA«
LJUBLJANA, Kolodvorska 18.
14/L

VETNEGA DELAVCA
samskega, ki se razume na
gnojne grede in pikiranje —
sprejemmo. Stanovanje in hra-
na v hiši. Grad Slivnica pri Ma-
riboru. 853

ELEKTROMOTOR
24 Ks., vrtilni tok, napredaj.
— Pojasnila daje M. Švajgar,
Dravljice 74, pošta št. Vid nad
Ljubljano. 851

HARMONIKE
Izdelujem nove in sprejemam v
popravilo vse glasbene instru-
mente. — JANC, LJUBLJANA,
Bohoričeva 9.

UGODNA PRILIKA
Lokal s parcelo 203 m² v glav-
nem centru mesta Črnomelj —
prodam ali oddam v najem.
Ima izločeno okno, vhod na
glavno cesto, širok 5 m, dolg
6 m. Pripravno parcelo za zi-
danje trgovske hiše ali drugo
podjetje prodam po ugodni ce-
ni. Pojasnila daje g. Janko
Weiss, gostilničar v Črnomlju.
852

Pomlajenje v 24 urah
je dosegla, kakor javlja v zahvalnem pis-
nu, gospa dr. A., Praga: 10 lončkov
»EROS« kreme, ki sem jih prejela od vas,
sem morala prepustiti svojim znankam.
Moj obraz je dober reklama za vašo kre-
mo, kajti kljub svojim 49. letom sem lepa
in mladostna. — »EROS« krema naglo in zanesljivo odstrani
sojedge, mozolje, gube, pege, nosno rdečico in rjave lise,
sojedsne pege. Jamstvo: denar nazaj, če ni uspeha. Cena
12.— Din, 3 lončki 25.— Din, 6 lončkov 40.— Din.
Dr. Nic. Kemény, Košice C, poštni predal 12/A 39 OSK.

Pri odraslih in otrocih

je FIGOL mnogo zahtevano zdravilo za čiščenje že-
lodca in črev ter za zdravljenje bolezni ledic, jeter in
hemeroidov, kadar so v zvezi s slabo prebavo. — FI-
GOL se dobiva v vsaki lekarni, razpošilja pa izdelo-
valec —
Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice
s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

Za dečke

so najzanimivejše stvar
motopisne povesti Karla
Maya. Pravkar je izšla
povest

OLD SUREHAND

v dveh zvezkih na 620 straneh. Oba
zvezka veljata brošura Din 96.—, v
platno vezana Din 128.—. Knjigi sta
najzanimivejše darilo
Knjižarna tiskovne zadruge v Ljub-
ljani, Šelenburgova ulica št. 3. 85

Klišaje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografijska

Sv. Petra nasip
šte. 23
Telefon 2495

